SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 292/2022-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [redacted], [redacted], [redacted], zastúpeného URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátskou kanceláriou, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 8/2015 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.
Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 8/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10 591 eur a náhradu trov právneho zastúpenia

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva že žalobou podanou na okresnom súde 14. januára 2016 sa sťažovateľ ako žalobca domáhal zaplatenia sumy 20 641,33 eur s príslušenstvom. Okresný súd rozhodol prvýkrát rozsudkom 6. apríla 2016, no tento rozsudok bol (čiastočne) zrušený rozhodnutím odvolacieho súdu z 26. októbra 2017. Po tom, čo bola vec vrátená okresnému súdu, tento opakovane rozhodol rozsudkom z 20. septembra 2021, ktorým žalobu sťažovateľa zamietol.

Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ opäť odvolanie 4. novembra 2021 a následne 1. februára 2022 podal aj ústavnú sťažnosť. Ústavný súd dožiadaním na okresnom súde zistil, že súdny spis bol odvolaciemu súdu predložený 17. februára 2022.

3. Ústavný súd podotýka, že sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť proti rovnakému napadnutému postupu okresného súdu aj 23. apríla 2020 (doplnenú celkovo jedenástimi podaniami označenými ako doplnenie ústavnej sťažnosti, ktorými priebežne informoval ústavný súd o narastajúcej dĺžke napadnutého konania, pozn.), o ktorej ústavný súd rozhodol uznesením č. k. IV. ÚS 413/2021-63 zo 7. septembra 2021 tak, že ju odmietol ako zjavne neopodstatnenú (v časti namietaného porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru), resp. pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí (v časti namietaného porušenia čl. 47 Charty základných práv Európskej únie).

II.
Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namietal jednak dĺžku konania pri prekladaní veci odvolaciemu súdu a jednak celkovú dĺžku napadnutého súdneho konania.

5. Sťažovateľ v prvom rade poukázal na to, že odvolanie podal už 4. novembra 2021 a ku dňu podania ústavnej sťažnosti (1. februára 2022) vec nebola stále predložená odvolaciemu súdu. Pritom zdôraznil, že jeho právnemu zástupcovi bolo iba 28. januára 2021 doručené vyjadrenie protistrany k jeho odvolaniu.

6. Sťažovateľ zároveň uviedol, že celková dĺžka napadnutého konania ku dňu podania ústavnej sťažnosti predstavuje už 7 rokov a 19 dní. Sťažovateľ ďalej všeobecne (bez toho, aby uviedol konkrétne okolnosti napadnutého konania, pozn.) tvrdil, že procesné úkony zo strany okresného súdu neviedli k rýchlemu prejednaniu veci, a teda ani k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania. Napadnutý postup okresného súdu preto považoval za neefektívny a nesústredený.

7. Sťažovateľ si zároveň uplatnil náhradu finančného zadosťučinenia vo výške 10 591 eur. Sťažovateľ túto sumu podoprel pomerne zložitým vzorcom, keď uviedol, že za prvé dva roky trvania konania si uplatňuje finančné zadosťučinenie vo výške 350 eur až 462 eur za rok, pričom za nasledujúce časové obdobie po prvých dvoch rokoch si uplatňuje sumu 700 eur až 930 eur za rok. Výslednú sumu navýšil o 50 % z dôvodu zachovania vzťahu primeranosti medzi utrpenou ujmou a poskytnutým odškodnením, o 20 % z dôvodu, že na prieťahoch nemal žiadne zavinenie, a ďalších 20 % z dôvodu, že prieťahy vznikli z dôvodu nečinnosti okresného súdu.

III.
Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či napadnutým postupom okresného súdu došlo k porušeniu sťažovateľovho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, resp. jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny) osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98). Vzhľadom na už uvedené mohol ústavný súd preskúmať namietané porušenie všetkých označených práv (t. j. podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) spoločne.

10. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Ústavný súd vo svojej judikatúre súvisiacej s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov opakovane konštatuje, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ústavný súd poukazuje na právny názor vyslovený v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorého ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

12. K celkovej dĺžke napadnutého súdneho konania ústavný súd poukazuje na svoje predošlé rozhodnutie (č. k. IV. ÚS 413/2021-63 zo 7. septembra 2021), v ktorom poukázal aj na konanie sťažovateľa v napadnutom konaní (nerešpektovanie okresným súdom určenej lehoty, ako aj podanie bezúspešného dovolania) a aj na skutočnosť, že sťažovateľ netvrdí, že by vzhľadom na predmet konania šlo o privilegovaný typ konania v danej veci (a to netvrdil ani v aktuálnej ústavnej sťažnosti, pozn.), pričom okresný súd v doterajšom priebehu napadnutého konania postupoval v zásade plynulo a bez výrazných období dlhodobej nečinnosti, a preto ústavný súd v tomto svojom predošlom uznesení neposúdil postup okresného súdu v namietanom období ako porušenie sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože v jeho priebehu nenastali také skutočnosti, ktoré by výrazne ovplyvňovali stav právnej neistoty sťažovateľa, prispeli k jeho výraznému spomaleniu a ktoré by zároveň bolo možné pripísať na vrub okresnému súdu.

13. Čo sa týka postupu okresného súdu po vydaní už uvedeného uznesenia ústavného súdu, ústavný súd ustálil tieto skutočnosti:
Dňa 7. septembra 2021 ústavný súd rozhodol o odmietnutí ústavnej sťažnosti sťažovateľa.
Dňa 20. septembra 2021 vydal okresný súd rozsudok, ktorým zamietol žalobu sťažovateľa.
Dňa 4. novembra 2021 sťažovateľ podal odvolanie proti rozsudku okresného súdu.

Dňa 28. januára 2022 bolo právnemu zástupcovi sťažovateľa doručené vyjadrenie protistrany k jeho odvolaniu.
Dňa 17. februára 2022 bol súdnym spis s odvolaním predložený odvolaciemu súdu.

14. Z už uvedeného súhrnu vyplýva, že postup okresného súdu pred predložením veci odvolaciemu súdu bol prakticky vybavený v rámci troch mesiacov, čo je adekvátny časový rámec, ktorý podľa ústavného súdu nemôže byť základom na potenciálne porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.

15. Ústavný súd zároveň dodáva, že z priebehu napadnutého konania vyplýva, že rozhodnutie okresného súdu bolo už raz odvolacím súdom (čiastočne) zrušené a vrátené na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, a preto odvolací súd s poukazom na § 390 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) v rámci tohto odvolacieho konania musí rozhodnúť o veci s konečnou platnosťou. Vzhľadom na túto okolnosť už samotný okresný súd nemohol po vydaní rozsudku 20. septembra 2021 (okrem postupu pri predkladaní veci odvolaciemu súdu – čo sa ale nepotvrdilo, pozn.) spôsobovať v napadnutom konaní ďalšie prieťahy, pričom sťažovateľ podal svoju ústavnú sťažnosť až 1. februára 2022.

16. Je síce pravda, že celková dĺžka napadnutého súdneho konania presiahla už sedem rokov. Ústavný súd ale zdôrazňuje, že odmietol predošlú ústavnú sťažnosť sťažovateľa na prieťahy v napadnutom konaní k 23. aprílu 2021 (pričom konštatoval, že k dĺžke samotného konania prispel aj sám sťažovateľ svojím postupom v napadnutom konaní, pozn.) a sťažovateľ nedokázal ani vo svojej novej ústavnej sťažnosti identifikovať v nasledujúcom časovom období konkrétnu okolnosť, ktorá by mala predstavovať nečinnosť alebo neefektívny postup okresného súdu. Sťažovateľ iba opakoval všeobecné tvrdenia o nehospodárnosti, neefektívnosti, nesústredenosti a extrémnej dĺžke súdneho konania. Ústavný súd musel konštatovať, že sťažovateľom namietaný postup okresného súdu nedosahuje ani po podaní jeho druhej ústavnej sťažnosti ústavnoprávny rozmer, a preto nemožno reálne predpokladať, aby po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bol prijatý záver o porušení obsahu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.

17. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a okolností danej veci teda ústavný súd dospel k záveru, že v tomto prípade nemohol konštatovať na strane okresného súdu také nedostatky, na základe ktorých by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľom označených práv. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

18. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

19. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania signalizoval vznik prieťahov (napr. ak by odvolací súd v rozpore s § 390 CSP znovu zrušil rozsudok okresného súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie), toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť. Zároveň ale ústavný súd zdôrazňuje, že takáto nová ústavná sťažnosť by mala byť zo strany sťažovateľa relevantným

spôsobom odôvodnená vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam v napadnutom konaní, ktoré by predstavovali nečinnosť, prípadne neefektívnu činnosť konajúceho súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu